

felv er urigtigt, eller at en anden Fremgangsmaade vilde være hensigtsmæssigere; man maatte idetmindste, for at godtgjøre det, selv paapege noget Bedre; men min ærede Sidesmand er misfornøiet med det Forslag, der blev forelagt i 1849, og han er næsten ligesaa misfornøiet med dette, og man kan naturligviis aldrig vente at ville kunne gjøre Alle tilpas. Idet jeg i det Hele maa henholde mig til den Motivering, jeg allerede har givet af § 8, skal jeg opholde mig saa kort som muligt ved nogle af de fremsførte Bemærkninger, som jeg ansaae for de vigtigste. Min ærede Sidesmand har meent, at det var uretfærdigt, at der ikke ogsaa er givet Eierne Ret til at afløse Fæsteretten. Dette er en Anskuelse, som maaffee kan have noget for sig, at der ogsaa burde gives Eierne en saadan Ret, idetmindste naar en Fæster har indladt sig paa at fordre Afløsning, men ikke fortsætter saadant, men der kan dog siges meget derimod. Navnlig kan Fæsteren ikke blive Eier, undtagen at han faaer Udgang til imod Eierens Villie at kjøbe Gaarden, men Fæsteretten maa engang af sig selv ophøre, og navnlig kan Eieren faae solgt Gaarden, skjøndt han ikke har en Ret til at tvinge Fæsteren til at kjøbe eller at lade sig afløse; thi ved Fæsteledighed vil han i alt Fald have det i sin Magt at sælge den. Det er derhos ikke aldeles rigtigt, hvad min ærede Sidesmand bemærkede om, at der manglede al Tidsgrændse med Hensyn til Fæsterens Udgang til at forlange Afløsning, saa at denne kunde benyttes i det Evindelige; Fæstet hører dog engang op, og saa kan jo Eieren, hvis han vil af med Gaarden, sælge den. Med Hensyn til den Forskjel, Paragraphen gjør imellem egentligt Fæstegods og bortfæstede Selveier-Gaarde, da har naturligviis min ærede Sidesmand ikke kunnet nægte, at en saadan retlig Forskjel finder Sted mellem det egentlige Fæstegods og Selveier-Gaarde, som ere bortfæstede, fordi Eierne ikke drive dem selv. Denne Forskjel staaer aldeles klar og bestemt i Loven, og har, som jeg forhen har paavist, ogsaa i andre Henseender en meget betydelig Retsvirkning, og jeg skjøner ikke, at den ærede Rigsdagsmand har anført Noget, som kunde godtgjøre, at det var uretfærdigt eller urigtigt ogsaa at gjøre An-

vendelse her af denne Forskjel. Jeg formaaer ikke at see, hvad han meente at der var urigtigt angivet i Betænkningen; Side 1004. Der er tilstrækkelig klart antydet denne Forskjel; men naturligviis har man ikke der indladt sig paa den Hele Udvikling heraf. Naar der staaer „Fæstegodset“, da betyder dette naturligviis ikke blot det, som ligger under Hovedgaardene, men overhovedet alt det Bøndergods, som henhører til det egentlige Fæstegods. Det kan vel i enkelte Tilfælde, som min ærede Sidesmand bemærkede, blive tvivlsomt, hvorvidt en Gaard skal henføres til den ene eller til den anden Klasse; han bemærkede imidlertid selv, at der ikke hidtil var opstaaet nogen saadan Tvivl med Hensyn til Anvendelsen af en saa praktisk vigtig Lov, som Frd. 25de Novbr. 1831, og jeg troer vel, at man ogsaa i de enkelte Tilfælde, hvor en saadan Tvivl kunde opstaae med Hensyn til Anvendelsen af nærværende Lov, nok vil kunne komme til en Afgjørelse. Min ærede Sidesmand tog fremdeles Hensyn til, hvad der var antaget ved Hartfornsafsløsningsloven; denne Lov gjør vel en Forskjel mellem complete Sædegaarde, som have 200 Ldr. Hartforn Bøndergods, og andet privilegeret Hartforn, men den stiller ingenlunde det til privilegerede Hovedgaarde hørende Bøndergods og Selveiergaarde, der ere bortfæstede, op imod hinanden, og jeg seer derfor ikke, hvorledes han kan sige, at man nu vilde slaae Forholdene ganske om ved ikke at undergive de bortfæstede Selveiergaarde nærværende Lov. Med Hensyn til, hvad der bemærkedes om den Uttring af Udvalgets Fleertal, at den svagere Fæstebang efter Pl. 7de Juni 1806 i Almindelighed ikke medfører nogen Afgang i Salgsværdien, da vil det sees af Betænkningen, S. 1003—1004, at dette er anført i Sammenhæng med Argumentationen om, at det ved Lov forandrede retlige og faktiske Forhold, som den nyere Lovgivning og den nyere Tid har medført, vil blive muligt, at fortrænge de nuværende Fæstefamilier fra deres Gaarde, og navnlig er det anført, at denne Lov ikke sikrer dem en fremtidig Besiddelse af deres Gaarde, og jeg skjøner især ikke, at Noget er bevist ved min ærede Sidesmands Bemærkninger om